

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

50. An, & qualiter vacet beneficium per ingressum Religionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

l. 7. c. 22. n. 7. citatos à Castrop. item contra alios limitatiùs aliquantò procedentes, dum volunt per di beneficium ipso jure, si Clericus sit pubes, secus si sit impubes; vel etiam, si is scienter contraxit cum impubere, secus si inscianter.

Questio 46. An vacet beneficium ob matrimonium contractum nulliter ex defectu forma requisita à Trid. nempe sine parochio legitimo aut testibus?

Respondeo: conformiùs & magis consequenter ad sententiam illam Lotterii dici vacare beneficium ipso jure; matrimonium siquidem contractum cum impedimento dirimente eatenus privat ipso beneficio, quatenus contrahens attentavit ipso facto situm incompatibile assumere; hæc autem eadem ratio militat, dum matrimonium est nullum ex defectu hujus formæ requisitæ. Castrop. loc. cit. n. 13. contra Garc. loc. cit. n. 15. innitentem huic fundamento; quòd ex actu nullo propter defectum formæ, seu solemnitatis non incurrat pœna, ut Sanch. de matrim. l. 3. d. 2. n. 8. & non adhibita formæ requisita perinde sit, ac si actus non fieret; & citantem pro se Sanch. loc. cit. d. 48. n. 8. Ledesin. de matrim. q. 55. num. 9. dub. 4. Rodriq. in sum. c. 30. nu. 9. Vegam. p. 1. c. 36. casu 20. ad quartum &c.

Questio 47. An vacet beneficium ob matrimonium contractum nulliter, quia beneficiatus erat in ordinibus sacris?

Respondeo: magis consequenter dici vacare ipso jure propterea beneficium; eò quòd sicut ligati alio impedimento dirimente, v. g. consanguinitatis, affinitatis, sint aqùè inhabiles ad contrahendum, quàm constitutus in ordinibus sacris, & tamen incurrant dictam pœnam. Castrop. loc. cit. Azor. p. 2. l. 7. c. 16. q. 5. citans Covar. de matrim. p. 2. c. 6. §. 3. n. 4. Staph. de lit. grat. rit. de var. mod. vac. modo 5. nu. 8. Cuch. in institut. majorib. l. 4. tit. 12. n. 21. Rossiniac. Anchar. & alios, quos citat Garc. loc. cit. n. 18. contra Lessl. de justitia. l. 2. c. 34. n. 115. qui hanc dat rationem; quòd matrimonium illud sit irritum, & talis compellendus manere in suo ordine suscepto; unde non conveniat, ut ipso facto sit privatus, ne fortè cogatur mendicare. sed hæc ratio firma non est; quia habet etiam locum in privando per sententiam. Item contra Barb. l. 3. juris Eccles. c. 14. n. 16. citantem pro hoc Sanch. de matrim. l. 7. d. 42. n. 4. Filiuc. tr. 41. c. 8. n. 6. &c. item contra Garc. loc. cit. n. 17. insistentem fundamento jam refutato, quòd talis sit omnino inhabilis ad contrahendum, adeò que solum veniat privandus per sententiam; ac citantem insuper pro hoc gl. fin. Imol. in c. 1. de cleric. conjugatis. Enriquez. in sum. l. 7. c. 36. §. 1. Maillard. concl. 182. n. 5. & 6. qui etiam dicat esse communiorem. Sayrum Nav. Lopez. &c.

Questio 48. An ex consensu & auctoritate Episcopi sacerdos possit redire ad beneficium, postquam doluit de matrimonio à se nulliter contracto?

Respondet Azor. p. 2. l. 7. c. 16. q. 8. affirmativè; eò quòd in c. sanè. de cleric. conjug. concedatur Episcopo, ut juris rigorem hac in parte relaxare valeat eà conditione; si clericus longam pœ-

nitentiam egerit & laudabilem vitam: verùm id intelligendum de alio beneficio; beneficium siquidem quod is amisit, dum diu vacare non debet, usque dum is longam pœnitentiam agat; vel certe denuo vacaret possessore intermedio defuncto; aut etiam si adhuc à prima vacatione pergeret vacare. Intelligendum tamen non est, quòd illud denuo possit adire, etiam post actam pœnitentiam sine nova collatione, juxta dicta supra.

Questio 49. An, & quid probandum impetranti beneficium vacans ob contractum matrimonium?

1. **R**espondeo primò: debet probare factum ipsum matrimonii contracti formaliter per verba de presenti; adeò que non sufficit probare sponsalia. Lort. l. 3. q. 26. n. 73. non tamen tenetur probare subsecuram copulam; quia, ut dictum etiam matrimonium non consummatum parit dictum effectum amissionis beneficii.

2. Respondeo secundo: hoc ipsum factum matrimonii debet probari indubitanter, ut ex eo inducatur vacatio beneficii. Barb. juris Eccles. l. 3. c. 14. n. 8. ubi addit, hinc non sufficere, quòd lata esset sententia pro validitate matrimonii, si pendet causa restitutionis in integrum: pro quo citat Calder. decis. 180. n. 1. quod tamen credo non subsistere in casu attentati matrimonii; sufficeret enim hanc attentationem probari indubitanter, etsi matrimonium esset, & per sententiam declararetur nullum; idque consequenter dictis.

Questio 50. An, & qualiter vacet beneficium per ingressum religionis?

1. **R**espondeo: per professionem religiosam tacitam vel expressam beneficia in statu seculari obrenta ipso jure vacant. Lort. l. 3. q. 26. nu. 8. (ubi: quòd quando obtinens in titulum beneficium faculare efficitur religiosus, per ingressum religionis inducitur vacatio ipso jure) C. de Luca. de benef. d. 62. nu. 4. Castrop. loc. cit. p. 3. §. 7. n. 1. Garc. p. 11. c. 9. n. 1. Gonz. gl. 15. n. 45. Barb. juris Eccles. l. 3. c. 14. nu. 3. citatis quamplurimis juxta c. beneficium. de regularib. in 6. & ibi DD. communiter: ex quo textu etsi aliqui, ut Pavin. de pot. cap. sed. vac. prelud. 7. n. 10. Staphil. de lit. grat. rit. de var. mod. vac. modo 6. nu. 1. simplicem vacationem desumant; rectiùs tamen inde deducitur, quòd vacatio hæc inducatur ipso jure. Lort. loc. cit. citans pro hoc Tholosan. de benef. c. 25. n. 18. Rotam in Toleran. benef. 6. Junii 1605. Ratio autem hujus datur à Castrop. loc. cit. quia per professionem religiosam religiosus redditur incapax dominii, & habendi quid proprium. sic Lort. loc. cit. n. 9. rationem hujus vacationis in incompatibilitate statùs regularis cum ipso beneficio constituit. Parimodo ipso jure vacant omnia jura ad beneficia, & pensiones Ecclesiastica amittuntur. Card. Luca loc. cit. n. 5. Castrop. loc. cit. citans Sanch. in Decalog. c. 4. n. 5. & 15. Barb. loc. cit. & citati ab eo pro primaria responsione.

2. Dixi primò: per professionem religiosam; qualis quia non est, quam emittunt quorundam ordinum militarium professi, puta equites S. Jacobi Calatravæ, Alacantariæ &c. utpote qui religiosi non sunt, per hanc professionem non vacant eorum beneficia & pensiones (vide tamen quæ habet Garc. p. 7. c. 10. n. 9. ubi ex Hojeda; quòd

Commendatario ordinis S. Jacobi Calatrava & Alacantara, & similibus admitti non possunt ad beneficia facularia, cum sint religiosi, & Canonico- rum S. Augustini Regulam teneant; Et quæ habet idem Garc. p. 1. c. 4. à nu. 21. ubi: quidquid sit de hoc, an sint verè religiosi, an solum largo modo (quod secundum rectius dicitur) sunt tamen personæ Ecclesiastica, & ad effectum, ut non possint habere beneficia facularia, cenferi regulares, ut constat ex constitut. 71. Pii V.) secus est de Equitibus S. Joannis seu Melitenibus, utpote qui professionem religiosam emittunt, & sunt propriè religiosi. Barb. loc. cit. Castrop. loc. cit. nu. 2. citans Sanch. l. 7. in decal. c. 29. n. 4.

3. Dixi secundò: per professionem expressam vel tacitam; circa quod obiter hic observandum primò: professionem tacitam illam dici, quæ inferitur per conjecturas & signa extrinseca. Lott. l. 3. q. 26. n. 38. & fieri censetur per actum aliquem professis proprium, v. g. per præsentiam in Capitulo & actibus Capitularibus, & ferendo suffragium; ac præcipuè per gestationem habitus professorum distincti ab habitu non professorum (non distinctione aliquâ latente, puta, ex benedictione, sed patente ex colore, vel scissurâ, aliâve extrinseca formâ. Lott. n. 42.) scienter suscepti (intellige solenniter de manu habentis potestatem. Lott. n. 39, citans Decian. cons. 18. nu. 11. l. 3. Gratian. discept. for. c. 49. n. 37. item sciente Capitulo; si enim aliàs novitius exacto probationis anno continuaret in gestatione habitus professorum, etiam distincti, non sciente vel consentiente Capitulo, non induceretur tacita professio; eò quòd non sufficiat ad hoc, quòd ingressus religionem declaret factò aliquo se profiteri; sed exigitur simultanea acceptio Superioris & Conventus. Lott. n. 47. citans Menoch. lib. 6. presump. 83. n. 15. Azor. p. 1. l. 12. c. 5. q. 3.) & delati ad dies aliquot; hoc enim ipso fit tacitè professus & religioni obligatus, vide Engels ad. rit. de regular. n. 25. dum de cetero per habitus, quem novitii soli gestare solent, gestationem, etiam ad viginti annos non induceretur professio tacita. Lott. n. 43. ex Abb. in c. ex parte. de regular. n. 3. Secundò: hanc tacitam professionem per Trid. sess. 25. de regular. c. 15. nec alibi sublatam esse. Lott. loc. cit. nu. 40. Engels loc. cit. Garc. p. 11. c. 9. nu. 8. juxta declarationem sacræ Congreg. modò tamen servetur forma & modus à Trid. loc. cit. præscriptus; ut scilicet actus ille, per quem inducitur hæc tacita professio, fiat liberè, scienter, cum intentione profitendi post annum 16. ætatis, & tempus novitatus absolutum à religione acceptetur & c. Engels & Garc. ll. cit. Miranda in Manual. Prælat. tom. 1. q. 24. n. 12. Barb. ad cit. c. 15. Trid. Porò his non obstantibus, si dispensetur cum novitio, inducenda aliàs per professionem vacatio impeditur, etiam securâ professione, sive hæc dispensatio fiat per modum commendæ per Papam, sive aliter, ut non ipse religiosus, sed monasterium ex ejus persona fruatur beneficio, ut Staph. de lit. grat. rit. de var. mod. var. modo. 6. n. 4. Lott. cit. q. 26. n. 14.

Quæstio 51. Num professione existente nullâ, vacent adhuc beneficia, sicut dictum de matrimonio nulliter contracto?

Respondeo negativè; sed declaratâ professione nullâ reperere, seu adire potest suum beneficium: sive hæc nullitas proveniat ex defectu

ætatis, sive ex defectu vel interpolatione Novitatus, vel aliunde. Lott. cit. q. 26. n. 32. disparitas videtur ex eo erui, quòd ut dictum, beneficiatus contrahens matrimonium deserat electionem status melioris, ob quod punitur dictâ privatione beneficii; in præsentem autem assumitur vel attenuatur status melior, ob quod nemo privandus.

Quæstio 52. An etiam citra emissam professionem per ingressum religionis (prou contingit in Societate Iesu, ubi vota emissâ post biennium Novitatus simplicia constituunt verè religiosum, speciali jure, seu pontifice sic statuente; adeoque ibi ingressus in religionem distinguitur ab emissionem professionis, per quam aliàs in aliis ordinibus ingreditur quis religionem) vacent beneficia præhabita?

Respondeo: per dictum ingressum religionis in Societate non vacant ipso jure habita aliàs tempore novitatus beneficia, nec pensiones, sed has & illa validè & licitè retinere possunt, tametsi non possint de illis, eorumque fructibus sine consensu Superioris sui, saltem licitè, disponere; quia per dicta vota non privantur dominio. Castrop. loc. cit. n. 7. Barb. juris Eccl. l. 3. r. 14. n. 5. Sanch. in Decalog. l. 7. c. 29. num. 10. Veruntamen ex præscripto ipsius Societatis, nimirum can. 5. congreg. 3. generalis. antequam dicta vota simplicia emittantur, seu ante ingressum in societatem beneficia quæcung; Ecclesiastica habita resignare debent, non obstantes Can. congreg. prime. quo cautum aliàs erat, ne hostri, qui tempore novitatus haberent beneficia, cogentur ea relinquere ante professionem, nisi jubente Generali, Commissario, vel Provinciali post annum primum probationis. Atque ita modò post expletum Novitatum vacant eorum beneficia non aliunde, quàm vi dictæ resignationis factæ. Castrop. loc. cit. Sanch. loc. cit. n. 7. de cetero per professionem solennem, uti & per vota Coadjutorum (utpote per quæ redduntur omnino incapaces bona vel jura acquirenda & retinendi) vacant ipso jure beneficia ab iis habita in sæculo. Barb. loc. cit. n. 4. Castrop. cit. n. 7.

Quæstio 53. Quid hac in re dicendum de Conuersis?

Respondeo primò: supponendo juxta c. ut lex. 27. q. 1. duplex esse genus Conuersorum, videlicet professorum, & non professorum. Lott. l. 3. q. 26. n. 21. Conuersus professor dicitur, qui ingressus monasterium vel Ecclesiam regularem non simpliciter tantum obedientiam, sed formaliter emittit obedientiam monachalem, æquipollentem professioni, qualis dicitur ea juxta Archid. in cit. c. ut lex. ubi quis abnegat propriam voluntatem, & deinceps eam (intellige plenè, & in omnibus, & in perpetuum) subijcit voluntati Superioris regularis. Lott. loc. cit. à nu. 19. Conuersus non professor est, qui solum ingressus monasterium assumpsit habitum, & simpliciter obedientiam promittit citra formalem illam emissionem obedientiæ monachalem. Inferitur ex iis, quæ habet Lott. loc. cit. n. 18. quem in finem notanda, quæ habet Lott. ibid. à n. 15. ex Gemin. in c. beneficium. de regular. in 6. n. 5. ubi: quòd valde inter se differant hæc duo; ingredi monasterium, & ingredi religionem; ac proinde ex uno ad aliud male inferri; ingressus enim monasterium conficitur per